

CONSILIUL LEGISLATIV

Biroul permanent al Senatului

Sp. 92 / 29.03.2024

Biroul permanent al Senatului

196 / 8.04.2024

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind governanța corporativă a întreprinderilor publice, aprobată prin Legea nr. 111/2016, cu modificările și completările ulterioare

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind governanța corporativă a întreprinderilor publice, aprobată prin Legea nr. 111/2016, cu modificările și completările ulterioare (b92/27.02.2024), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr. XXXV/1137/04.03.2024 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D226/05.03.2024,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, cu completările ulterioare, și al art. 33 alin. (4) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, cu modificările ulterioare,

Avizează negativ propunerea legislativă, pentru următoarele considerente:

1. Propunerea legislativă are ca obiect modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind governanța corporativă a întreprinderilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2016, cu modificările și completările ulterioare, în vederea „reglementării și a limitării numărului de mandate deținute de directorii din regiile autonome, întreprinderile publice și societățile comerciale (...). Astfel, un director nu poate avea mai mult de două mandate care cumulativ să nu depășească 8 ani”, astfel cum se prevede în **Expunerea de motive**.

Totodată, potrivit **Expunerii de motive**, „*prezenta modificare combate orice cumul de putere exercitat pe perioada nelimitată a mandatului unui singur director și lasă oportunitatea unei dezvoltări continue a regiilor*”.

2. Prin obiectul de reglementare, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor ordinare, iar în aplicarea prevederilor art. 75 alin. (1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. Semnalăm că **Expunerea de motive** nu respectă structura instrumentului de prezentare, prevăzută la art. 30 și 31 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și nu prezintă în mod sistematizat și clar motivul emiterii actului normativ, în special, insuficiențele și neconcordanțele reglementărilor în vigoare, principiile de bază și finalitatea reglementării propuse, cu evidențierea elementelor noi.

Totodată, menționăm insuficiența argumentelor prezentate în cadrul instrumentului de motivare și prezentare, care este inconsistent în raport de schimbările preconizate la nivel legislativ.

Subliniem că, potrivit art. 6 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, proiectul de act normativ trebuie să instituie **reguli necesare, suficiente și posibile**, care să conducă la o cât mai mare **stabilitate și eficiență legislativă**.

5. În ceea ce privește **modalitatea de redactare a titlului, a părții introductive a articolului unic și a pct. II**, menționăm că acestea nu respectă normele de tehnică legislativă, prevăzute de Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la modificarea și completarea actelor normative.

Astfel, semnalăm că în **titlul** unui act normativ nu se menționează evenimentele legislative ale actului normativ asupra căruia se intervine; la **articolul unic**, care ar fi trebuit să fie marcat ca „**art. I**”, se impunea să fie menționată legea de aprobare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011, iar „**pct. II**” ar fi trebuit să fie redactat sub forma „**Art. II**”.

De asemenea, având în vedere ponderea modificărilor și a completărilor preconizate în proiect asupra actului normativ de bază, apreciem că dispoziția de la **pct. II**, care se referă la republicarea

Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011, nu se justifică, fiind necesară eliminarea acesteia.

6. Referitor la fondul reglementării, subliniem că în anul 2023, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 **a fost modificată și completată substanțial prin trei acte normative succesive**, respectiv Legea nr. 187/2023 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind governanța corporativă a întreprinderilor publice, Legea nr. 296/2023 privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung și Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 117/2023 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind governanța corporativă a întreprinderilor publice, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 187/2023 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind governanța corporativă a întreprinderilor publice.

Cu titlu de exemplu, semnalăm că prin **Legea nr. 187/2023** au fost aduse Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 **un număr de 87 de intervenții legislative de natura modificării și a completării** și s-a prevăzut un număr de **11 situații tranzitorii**, în condițiile în care **actul normativ de bază conține numai 65 de articole**.

Totodată, prin **Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 117/2023** au fost aduse Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 un număr de **15 intervenții legislative de natura modificării și a completării** și s-a prevăzut un număr de **3 situații tranzitorii**.

Menționăm că recurgerea frecventă la aceste căi de reglementare poate afecta concepția generală ori caracterul unitar al actului normativ enumerat *supra*, întrucât aceste intervenții nu se integrează armonios în actele supuse modificării sau completării și nu asigură unitatea de stil și de terminologie, astfel cum se prevede la art. 61 din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, fiind susceptibile, prin urmare, să genereze **instabilitate legislativă**.

7. Referitor la soluțiile legislative propuse pentru **pct. 1** al actualului **articol unic**, la textul preconizat pentru **art. 18 alin. (2)**, se prevede că „Directorii regiei autonome sunt numiți de consiliul de administrație *pe o perioadă de 4 ani*”, în timp ce **alin. (2¹)** dispune că

„Directorii regiei autonome nu pot ocupa această funcție la aceeași regie mai mult de 8 ani. În calculul *numărului de mandate* se iau în considerare și mandatele incomplete, întrerupte în urma demisiei, demiterii sau suspendării, precum și mandatele în curs la momentul intrării în vigoare a prezentei legi”.

Astfel, din economia dispozițiilor reiese că se utilizează o terminologie neunitară, aspect care este interzis de normele de tehnică legislativă.

În altă ordine de idei, semnalăm că, *de lege lata*, potrivit **art. 21 alin. (1) - (3)** din același act normativ, „**Regia autonomă, prin consiliul de administrație, încheie contracte de mandat cu directorii. Contractul de mandat este acordul de voință încheiat între regia autonomă, reprezentată de consiliul de administrație, și directorul general sau directorii regiei autonome, care include în anexă și indicatorii de performanță financiari și nefinanțari, aprobați de consiliul de administrație. Directorii pot fi revocați de către consiliul de administrație, conform legii, în condițiile stabilite în contractul de mandat. În cazul în care revocarea survine fără justă cauză, directorul în cauză este îndreptățit la plata unor daune-interese, potrivit contractului de mandat. Pentru desemnarea noilor directori se aplică, în mod corespunzător, prevederile art. 18**”.

Totodată, la **art. 22 alin. (1), (2) și (5)** din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 se prevede că „În termen de 60 de zile de la numire, directorii elaborează și prezintă consiliului de administrație o propunere pentru componenta de management a planului de administrare pe durata mandatului, în vederea realizării indicatorilor de performanță financiari și nefinanțari. Dacă este cazul, consiliul de administrație poate cere completarea sau revizuirea componentei de management a planului de administrare dacă aceasta nu prevede măsurile pentru realizarea obiectivelor cuprinse în scrisoarea de așteptări și nu cuprinde rezultatele prognozate care să asigure evaluarea indicatorilor-cheie de performanță, prevăzuți în contractul de mandat. (...) Evaluarea activității directorilor se face anual de către consiliul de administrație și vizează atât execuția contractului de mandat, cât și a componentei de management a planului de administrare”.

Prin urmare, având în vedere cele menționate *supra*, apreciem că, în speță, se aplică principiul *ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus*.

În susținerea acestui argument, menționăm dispozițiile **art. 35 alin. (1)** din același act normativ, care prevăd că „În cazul societăților administrate potrivit sistemului unitar, consiliul de administrație delegă conducerea societății unuia sau mai multor directori, numindu-l pe unul dintre ei director general. Durata contractului de mandat al directorilor cărora le-au fost delegate atribuții de conducere a societății se corelează cu durata mandatelor membrilor consiliului de administrație, respectiv de maximum patru ani”.

Cu alte cuvinte, acolo unde legiuitorul a dorit să distingă o situație specială, a prevăzut-o ca atare în textul actului normativ de bază.

Așadar, s-ar fi impus ca în prezenta propunere să se fi prevăzut, în mod expres, un număr maxim de mandate.

Observația este valabilă, în mod corespunzător, și pentru **pct. 3** al actualului **articol unic**, privitor la norma preconizată pentru **art. 35 alin. (4)**.

8. La **pct. 2** al actualului **articol unic**, la enunțul propus pentru **art. 29 alin. (5)**, privitor la sintagma „societăți comerciale”, semnalăm că potrivit prevederilor art. 18 pct. 31 Titlul IV din Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările și completările ulterioare, termenul corect este „**societăți**”.

*

* *

Față de aspectele mai sus menționate, apreciem că soluția legislativă preconizată nu poate fi promovată în forma prezentată.

PREȘEDINTE

Florin KORDACHE

București

Nr. 317/28.03.2024

O.U.G. nr. 109/2011

M. Of. nr. 883/14 dec. 2011

Ordonanță de urgență privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice

aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 111/2016

M. Of. nr. 415/1 iun. 2016

1 modificări prin O.U.G. nr. 51/2013 M. Of. nr. 323/4 iun. 2013
 Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice
 aprobată prin L. nr. 13/2017 M. Of. nr. 194/20 mar. 2017

*modifică art. 8, art. 21 alin. (4), art. 37, art. 38;
 introduce alin. (5) la art. 21*

2 completat prin O.U.G. nr. 10/2015 M. Of. nr. 335/15 mai 2015
 Ordonanță de urgență pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice
 respinsă prin L. nr. 14/2017 M. Of. nr. 194/20 mar. 2017
ieșit din vigoare

introduce art. 5_1

3 modificări prin L. nr. 111/2016 M. Of. nr. 415/1 iun. 2016
 Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice

*modifică art. 1-3, art. 5-8, art. 9 alin. (2), art. 10, art. 12-14, art. 16 alin. (2), art. 17, art. 18, art. 21, art. 22, art. 25, art. 27-30, art. 32, art. 33, art. 34 alin. (5), art. 35-37, art. 38 alin. (2) și (3), art. 39, art. 40, art. 41 alin. (2), art. 45 alin. (1) și (5), art. 51 alin. (1), art. 52, art. 53, art. 55 partea introductivă a alin. (3), art. 56-59, art. 60, art. 61 alin. (7), art. 64;
 introduce art. 3_1 și 3_2, alin. (1_1) la art. 4, alin. (4) la art. 15, alin. (3) la art. 23, alin. (1_1) la art. 47, art. 59_1, art. 64_1-64_4;
 abrogă art. 5_1*

Dispune republicarea cu renumerotare

4 aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 111/2016 M. Of. nr. 415/1 iun. 2016
 Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice

Dispune republicarea cu renumerotare

5 modificări prin L. nr. 13/2017 M. Of. nr. 194/20 mar. 2017
 Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2013 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice

aprobă O.U.G. 51/2013

6 modificări prin L. nr. 14/2017 M. Of. nr. 194/20 mar. 2017
 Lege privind respingerea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2015 pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice

respinge O.U.G. 10/2015

ieșit din vigoare - scos din evidență

- 7 modificări prin O.U.G. nr. 29/2017 M. Of. nr. 235/5 apr. 2017 *modifică art. 1 alin. (2) și (3)*
Ordonanță de urgență pentru modificarea art. 1 alin. (1) lit. g) din Ordonanța Guvernului nr. 64/2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome și pentru modificarea art. 1 alin. (2) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice
aprobată prin L. nr. 178/2017 M. Of. nr. 581/20 iul. 2017
- 8 modificări prin L. nr. 178/2017 M. Of. nr. 581/20 iul. 2017 *aprobă O.U.G. nr. 29/2017*
Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 29/2017 pentru modificarea art. 1 alin. (1) lit. g) din Ordonanța Guvernului nr. 64/2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome și pentru modificarea art. 1 alin. (2) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice
- 9 completat prin O.U.G. nr. 73/2018 M. Of. nr. 629/19 iul. 2018 *introduce alin. (4) la art. 1*
Ordonanță de urgență pentru completarea art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice
- 10 modificări prin L. nr. 13/2019 M. Of. nr. 28/10 ian. 2019 *aprobă cu modificări și completări O.U.G. nr. 89/2018 și modifică art. 5 alin. (2) lit. a)*
Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 89/2018 privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative

Lege pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice

modifică art. 1, art. 2, art. 3, art. 4, art. 5, art. 7, art. 8 alin. (1), (3), (4) și (6), art. 9 alin. (2) lit. k), art. 10, art. 12 alin. (2)-(5), art. 13 alin. (3) și (6), art. 15 alin. (3), art. 17 alin. (1), art. 18 alin. (4)-(7), art. 21 alin. (5) și (6), art. 22 alin. (2) și (4), titlul cap. III, art. 26, cap. III denumirea sect. a 2-a, art. 27, art. 28 alin. (1) și (3)-(5), art. 28 alin. (6), art. 28 alin. (7), art. 29, art. 30 alin. (1)-(3), art. 30 alin. (4)-(7), art. 30 alin. (8) și (9), art. 31 alin. (3), art. 33, art. 34 alin. (1) și (2), art. 34 alin. (3) și (4), art. 35 alin. (5), (6) și (8), art. 36 alin. (4), (5) și (7), art. 37 alin. (2)-(4), art. 38 alin. (2) și (3), art. 39 alin. (2), art. 40, art. 41 alin. (2), art. 43, art. 47 alin. (1_1), art. 47 alin. (2), art. 48, art. 49, art. 50, art. 51, art. 52 alin. (1), (2), (3) și (6), art. 53 alin. (2), art. 57 alin. (1), art. 57 alin. (2) și art. 58, art. 59_1, ;
introduce art. 2_1-2_5, cap. I_1 cu art. 4_1-4_11 după cap. I, alin. (4_1), (4_2) și (9) la art. 8, alin. (3_1) la art. 13, alin. (3) și (4) la art. 17, alin. (7) la art. 21, alin. (5_1) la art. 28, alin. (6_1) la art. 28, alin. (8) la art. 28, art. 29_1-29_4, alin. (3_1)-(3_4) la art. 30, alin. (7_1) la art. 30, alin. (10) la art. 30, alin. (2_1) la art. 34, alin. (4_1) la art. 34, alin. (12)-(14) la art. 35, alin. (4_1) la art. 37, alin. (5) la art. 38, art. 40_1, art. 40_2, art. 46_1, alin. (1_2) la art. 47, art. 47_1, alin. (1_1) la art. 57, alin. (2_1) la art. 57, art. 57_1, art. 58_1 și cap. V_1 cu art. 59_2-59_4 după cap. V;
abrogă art. 3_1, art. 3_2, art. 6, art. 8 alin. (5), art. 31 alin. (1) și (2), art. 32, art. 57 alin. (3), art. 60-64 și art. 64_1-64_4

Dispune republicarea cu renumerotare

Ordonanță pentru completarea art. 4_2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice

introduce alin. (3_1) la art. 4_2

RECTIFICARE

rectifică art. 4_9 alin. (1)

Lege privind unele măsuri fiscal-bugetare pentru asigurarea sustenabilității financiare a României pe termen lung

modifică art. 5 alin. (1), art. 8 alin. (3) și (4), art. 28 alin. (2) și art. 37 alin. (2) și (3);
abrogă art. 8 alin. (4_1) și (4_2) și art. 37 alin. (4_1)

Dispune republicarea cu renumerotare

Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 187/2023 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice

*modifică art. 2 pct. 1, art. 2 pct. 22, art. 2_2 alin. (5), art. 2_2 alin. (6), art. 2_4 lit. a), art. 4_2 alin. (1), art. 5 alin. (7), art. 12 alin. (5), art. 15 alin. (4), art. 29 alin. (1), (8) și (10), art. 29_1 alin. (4), (6) și (7), art. 35 alin. (1) și art. 59_1 părțile introductive ale alin. (1) și (3);
introduce pct. 31 și 32 la art. 2, alin. (3_2) la art. 4_2, alin. (4) la art. 4_10, alin. (4) la art. 4_11 și art. 29_5*